

Êîðïóñ òåêñòâî XVIII âåêà â ñîñòàâå íàöèíàëüíâî êîðïóñà ðóññêâî ýçûêà: iðáëåìû è ïåðñí

Àâòìð Ñâåòèàíà ïéåäíâíà Ñàâ÷óê
25.06.2008 å.
Íñéäåíå ïáíîéåíéå 15.07.2008 å

Óâcèñû à ôîðiàòå RTF (72.91 kB 2008-07-15 22:13:51) Óâcèñû à ôîðiàòå PDF (143.73 kB 2008-07-15 22:14:23)

Ôîðìèðîâàíèå

Ííâéîðiöñá òåâéñòïà XVIII áâåéà áâäåòñý ñ 2006 á.
â ðåïèæò ñîòðóäié÷åñòâà Êäçäíñéïâí óíèåâðñèòåòà è Èíñòèòóòà ðóññéïâí ýçûéà èì. Å. Å. Åèíñåðåäïâà
ÐÄÍ. Å 2006 á. áûé ñïçääí iëeiòíûé èîðiöñ [Ñàâðóé è äð. 2006], ê
íàñòíýùâïó åðäïâíè åâí íáúâï óâåéè÷åí 2 iëí. ñéïâíóíñòðåáéâíéé çà ñ÷åò
ðåñþèðåíéÿ êðóåå àâòïðiâ è æäïðiâíñ ñïñòåâà òåâéñòïà.

Â êjðjóñå ïðjíjðöèjíàëüüí

Ієднанійські вченими. Ієднанійські вчені вивчали залежності між розміром та формою крил і розміром та формою тіла птахів. Вони встановили, що крила птахів мають залежність від розміру тіла птахів. Крила птахів мають залежність від розміру тіла птахів. Крила птахів мають залежність від розміру тіла птахів. Крила птахів мають залежність від розміру тіла птахів.

ପ୍ରକାଶିତ

çäääà-à, êîòïðäy ñòàåèëèàñü íá íåðâî í ýòàïå ïîçäàíèý ïëëîòííâî êîðiöñà,
 çäêéþ-àèàñü â ôì, -òiáú ïðîâåðèòü áîçîíæíñòü íáðåâîòêè è ïïèñàíèý òåêñòîâ, ïðéíàäéåæàùèò
 iðîøèùü ñîñòiyíèý ÿçûêà, ñ iïñùñüþ ñðåäñòà, ðàçðåáíòàíûð äëÿ áííòåöèè
 ñíåðâîàííûð òåêñòîâ, ñ óäéüþ áûýâéáíèý ñíññàíñòè ñèñòàíû ðàçïàðêè àääìòðèðîâòüñý
 ê ïíàíò êéíåâèñòè-åññêíò ìàðåðèàéó. Yòà çäääà-à áûéà óñïåðíí ðåðåíà, äîéàçàòåëüñòâî
 -åíó ñèóæèò ñíóéòèííðþüéè êîðiöñ è
 èññèåâîåàíèý, áûññíèýäíûå íá áäí ïñííâå [Ñâå-óê è äð. 2006; Savchuk 2007].

Càääà÷åé

1

Íðíáéðáià áûâíðà èñòí÷íèéítâ ðåêñòíà. Ðâñòðñû ýéâéòðííûò ôèëëííäé=âññéèò áéáéëíðâé [ÐÂÁ, ÖÝÁ, ImVerden], ìðëë=âþùëæñý
âûññéé éóëüòðíé ííäíòíâéè òâéñòíà è â íäðâóþ í÷åðåäü íðèâéâåàðøéãñý äëÿ
ôîðíëðíâáéy íeëíòííàí èíðíóñà, íéacâéëñû íðàéòè=âññéè èñ=âðííàíûìè. Ýéâéòðííûå
âåðñéè èç èñòíðè=âññéèò è þðéëè=âññéèò áéáéëíðâé [Áéáéëíðâé, Áîñòí÷íàíy, Áîñòí÷íàíy
Öðííñ è äð.], è ñíææáéíéþ, ÷âñòí ìá ìòâå=âþò ñòðáíàðòàí èâ=âññòâà ííäíòíâéè
òâéñòíà, óñòâííâéäíûì äëý èíðíóñà, è íóæäâþòñý â ñâðúâçíí ðâäàéòðíâéè. Â
ñâýçé ñ ýòè íðëóíæéony èñéâòü èñòí÷íèéè â ýéâéòðííûò áéáéëíòâéäö, öðâíÿùëò
éíéæè à åðâòé=âññéèò ôîðíàòàð èëè ñàìè çâíéíàòüñý íòèòðíâéè òëííðâðàôññéèò
èçäàíéé.

Íðíáéóíà ðóááééðóíàíéý ðóáéñóíà é íðóíáéðóáðé-áññéíé óíéóéáóé. Íðè Þíáéñóíàé

òåêñòâ XVIII-XIX ââ. äëÿ âëëþ÷åíèÿ à êîðíóñ èçáðà

ýéåêòðííàÿ ååðñèÿ äïëæíà â íáùåì ñíí

ñiñõðàíýþòñÿ âñã ñiñááíñiñòè 1ðõiñäðàòè-âñéèö ñiði ñiñòååòñòåóþùåäí iåðèñäà, cå

èñééép-åíéàì óåòò èçíáíáíéé à áðåðééå, éítòíðúñå áúéé áíâññáíü ðåðòíðííé 1918 áíäå. Ýòí íçíá-àåòò, ÷òí

íðaðaða áððeþ-áíðeái á íðiðiðn ðaðéññðoð aðíðæiðn ðiðiðeðe óiðaðaðiðp ðiðiðaðaðe-áññéóþ iðaðeðeéðaðeþ,

â ðåçóëüðåòå êîòîðié â íéø óñôðáíÿþöñý ýéáiáíóú, íóíáíáííúá ðåôîðíé 1918 á.

(íáiðíéíáð, áóéâú c, k, é; áóéâá ú ííñéá óââðáíáí ñíæàñííáí á éííðá ñéíâá, i íâðááá áéëàñíúí è é è ò. ä.).

3. Íðíáæåìà

ee'ee'aa'ee'no'e-aa'ne'e'e a'ii'li'o'a'o'e'e. li'do'i'e'i'ae-e-aa'ne'eay' oo'ca'i'ao'e'ea, a' i'o'i'o'aa'n'na' ee'i'o'i'o'i'e
aa'ua'ae'yp'o'ny' ne'i'ia'i'o'i'o'i'u' e'ea'ae'a'e' ne'i'ia'i'o'i'o'i'la' i'de'i'e'ne'uu'aa'ao'ny' e'i'o'i'o'i'a'o'e'y' i' aa'
ee'aa'ne'i'i'ie' i'de'i'la'a'e'aa'ee'i'ni'o'e' e' i' ni'i'ia'i'o'i'i'ni'o'e' aa' aa'ao'dai'la'a'o'e-aa'ne'e'e' i'de'ci'a'e'i'aa,
i'di'e'ca'i'la'e'o'ny' ia' i'ni'i'ia'i'ie' -aa'nd'e' e'i'di'o'na'aa' a'aa'ao'dai'la'a'o'e-aa'ne'e'e' i'da'aa'e'la' n'i'li'u'up'
ni'a'o'e'a'ee'ui'u' i'di'a'ao'dai'-la'ao'dai'la', e'ni'i'ue'up'oo'ne'e' o'aa'no'dai'la'i'ui' u' i'do'i'e'i'ae-e-aa'ne'e'a' ne'i'ia'a'o'e.
i'di'a'ao'dai'la' i'di'aa'aa'aa' a'aa' a'i'ci'i'aa'ui'aa' oo'ca'i'ao'du' ne'i'ia'i'o'i'o'i'au', a' ne'e'o-aa' i'o'no'o'no'aa'e'y'
ne'i'ia'i'o'i'o'i'u' a' ne'i'ia'a'aa' no'di'e'e' a'e'i'o'aa'cu' i'o'i'ne'eo'a'ee'ui' aa' ee'aa'ne'i'i'ie' i'de'i'la'a'e'aa'ee'i'ni'o'e' e'
i'da'aa'ee'aa'aa'aa' a'e'i'li'o'a'o'e-e-aa'ne'e'e' oo'ca'i'ao'du' [Eyyo'saa'ne'eay' e' a'd. 2005: 117]. C'a'a'a-aa'
i'o'e'i'ee'ca'o'e'e' i'ne'ne'ea' n'i'no'i'o'e' i'da'aa'aa' a'aa'ao'dai'la' a' oo'la'i'ui'oo'la'i'ee' e'i'ee-e-aa'no'o'aa' i'a'e'i'aa'ao'di'y'oo'oo'
oo'ca'i'ao'du'.

ÍÐåäâàÐèòåëüíûé

àíáéèç áðóíæääíéé íåñëíâåðíóú ðíði iñéàçäé, -ðí iñééí 45 % èç íéð iñðääñòåâéýþò éäéñåíú, iññóðøñòåðþùéå á ñëíâàðå, èñíñéüçóå áàíéèçáðíðí (áððóàèçíû, ñíáñòåâííúá èíåíá è íðíèçåííúá ðí íéð), ñððääè íéð áñòöü áâññüäà ðí ñòðòíðíá: òàééí (297), áñýééí (101), íééíéé (111), áâññéüäåññéíí (71), iñððéðíðåíéò (26) è áð. Áñéüðå iñéåéíú éííðåéñòðå ñ íåñëíâåðíú è íðìðåíàòé åüýâéýþò ðàçéè-íúá áâðèåíóú áôíäýùéö á ñëíâàðü ñëíâ, èç íéð áíéåå 20 % ñíñòåâéýþò iñðóíñðàòé-áññéèå áâðèåíóú (íééí iñðò-é-ð-é, çääéèåòü, áññäåðòå), íééí 17 % – iñðóíñð-é-áññéèå (åññåðíå ñð. iñð. áññåðåé; óðééñå ñð. óðééñ; éeyíñýñ; iñ ñòð ñð. iñ ñòð), íééí 14 % – ñéíñáðåçñåðåéüíúá (åññåðæåññåð; àáàíññåð; èåíöåéýðíñéèé; ñàíñáðæåññåð; ñéíñáðæåññåð), íééí 3 % – ðíñåòé-áññéèå (åññòíðéé, ýñéåâåðå, áðàññåðû, iñðåéíöéý-óèññéèé).

Òàêèì

Íáðàçí, íðæðéðéèà ñíççáàíéy êíðiöñà XVIII á. IIäðåðäðæäåò, -òí iðíáæäia ñíâðåðäínoâàíéy iiðóíëíæ-ñâñéè ðàçìàðòè òåéñòå ñ áîëüøèì êíèè-ñâñòå ìáñòàíàðoíûò ñòði yâëyåðñy íáùåé äëy âñåð òåéñòå, ýçûne êítòïðûò ãûðiäeo çá iðäåäåéù ñíäðåíäíííé iðñúiäíííé ééøåðäoóðííé iðíû. Ðåøáíéà yóíé iðíáæäiû ñeäåðåò èñéàòü ii ëðåáéíáé iàðå à òðåð ìäðååéíéyjö: 1) iððiñåðåòè, 2) á iiiiéíäíèè ñeäåðy iðíöñà, 3) á iáó-åíèè iðíñåðåí-ìäðñåðiâ ià ñíäðåíèè-ñâñéè, åëy èåðåíäííé iðíöñà òåéñòå ñíâñòå.

Äëv

Êàæäïäî ëïðïöñå, ïï-âèäëèïïò, äïéæäïà èçäàèðàöñý íàèáïéåå ðïòèïäëüíàÿ ðàèòèå
ðàáïòû, ó-èòùâàþþùàÿ ñòðåïåíû áâðèåðàøéäíñòè ðâéñòïå è íñïáäííñòè ñïñòåàâà
íåñëïåðåðíûò åäëíèö. Å ÷àñòïñòè, äëÿ ëïðïöñå XVIII á., ðåðàèòåðéçóþþåäíñý áûññèéè ñòðåïåíûþ ïðôïäðàòè÷åññèé èåðèåðàøéäíñòè
ýòðåâèòåðéäå íðôïäðåðé÷åññèàÿ íðîìàëèçàðéÿ íà ýóðåäå ðåññèåííñòè ðåäåâèòåðéðåäíèÿ è
ñòðòåðóðåðííé ðåçïåðéè òåðñòïå. Íðé òåðñï ñïññíåå èåæäïåå íåíðìåðéåíñòò
íàëñàïèþ íðèïèñûååðåñý íðîìàðéäåíÿ ðïòïà: åñòëè{åññèé*}, çääëæàòü{ñääëæàòü*},
äïåñïèí{äïåñïèüí*} è äð. Å íðîöåññå ëïðôïëè÷åññèé ðåçïåðéè ðåçáèðååðñý
íïðîìàðéåíÿ ðïòïà, á íàáïð áððàïïàðé÷åññèéò íðèçïåéå íðèïèñûååðåñý åññåò
ëïïïëåéñò, òåè ÷òï íðè èåëñèéò-äððàïïàðé÷åññèíï ïïëñéå á êïðïöñå áûäàþþñý
ëïíòåéñòû, ñïååðæåùèå ýòï ñéïåï áî åññåò åâðèåðåòå íàëñåïèÿ.

íà

áéèéæáéóðå áóáóúåå ðäçðåáíò÷ééè èíðíóñà òâéñòðå XVIII á. ñòàâäýò íåðåå ñíáíé ñëåäöþþùèå çàääà÷è: áî-ïåðåûò, ííííéíåéå èíðíóñà ííåùìè òâéñòåìè (íðåæåå âñååíí íåðåíé ðåðåò XVIII á.), ííäáíòíååéå è áééþþ÷åíéå á ñíñòåå èíðíóñà ðåäééèò òâéñòðå (÷àñòí íéñåì, áääéíåíé íåðåíéñéè, áääçåò, ñòàðííå÷åòíúò éíéå), íðåðåäøèò íðåðåññ ñííòååðåñòåþþùåé
íðåñðåðåòè÷åññéé íåðååíòéè; áî-åòíðûò, ííéíûé áíåééç íåñéíåàðíúò ðîòí,
åñääéåííúò á òâéñòåò XVIII á. (âñååíí íéíéí
3000 ñëåíåñòð)), è ííííéíåéå èíé ñëåàðþ èíðíóñà.

Â

êâà-åñòåå çàää-è íà ìòäääéäíóp íäðñïäéòéåòò ïäæíí áûéï áû ðäññïàòðéååòò ñïçääíéå èíííéåññííäíí èíòíðìàöéíííññ ðäññòðñà, íáúåäéíýþùååí ýéääéòðííóp áééåèíòðåéò, èíðííñò òåðññòíå å

āīðåâîéþþöèíííé ïðôñâðàôèè [Niëñâüåâ è äð. 2006] è êïðiñòñ òåâñòïà â ññâðåìäíííé ïðôñâðàôèè. Òaéïé ðåñòðñ ïïå áú óäïâæåòâðèòü èíøåðâñû ññâöèæèñòïà ðàçíûò ïðîøèäé, èçó÷àþùèò éóëüòðííá íåñêåäè XVIII åâåè.

Nïèñîê ëèòåðàòóðû

Áéáèëíòåêà – Áèáëèòåêà ýéåêòðííûó ðåñóðñâ
Èñòîðè÷åñêîâ óàéóëüòåòà ìÄÓ èì. î.Â. Èíñíñíàà [Ýéåêòðííûé ðåñóðñ]. – Ðåæè
äïñòðïà : <http://www.hist.msu.ru/ER/index.html>, ñâíàïíûé. – Çàäé. ñ òèòóé.
ñòðàíèou.

Âîñòî÷íàÿ – Âîñòî÷íàÿ ëèòåðàòóðà [Ýëåêòðííûé ðåñóðñ].
– Ðåæèì àîñòîÿ : <http://www.vostlit.info/haupt-Dateien/index-Dateien/H.phtml>,
ñâîáíäíûé. – Çàää. ñ òèòóë. ñòðåééöü.

Êýøåâñêàÿ è äð. 2005 –; Êýøåâñêàÿ, î. í. î
ïîðôîéíäè–åñêîì ñòàíäàðòå îàöèíàëüíäî êîðîóñà ðóññêîäî ýçûêà / î. í. Êýøåâñêàÿ,
Â. À. îéóíäýí, Â. Â. Ñè–éíàâà // îàöèíàëüíûê êîðîóñ
ðóññêîäî ýçûêà: 2003-2005. Đâçóëüöaôù è îåðñîåêòèåû. –; î.: Èíåðèê, 2005. –; Ñ.
111-134.

ÍÉÐÙ – Íàöèííàëüíûé èîðïóñ ðóññèîâ ÿçûêå
Ýëåêòðííûé ðåñòðñ]. – Ðåæèì àññòðà : www.ruscorpora.ru, ñâîáàëíûé. – Càäë. ñ òèòóë. ñòðàíëö.

ĐÂÁ – ĐÍññéêñéây âèòðóàëüíáy áéáéèòìòáéá [Ýéâéòðííúé ðâññòðñ], – Đâæèì àññòðíà : <http://www.rvb.ru>, ñâïáññáúé. – Càäé. ñ òèòóé. ñòòðàíèöû.

Ñàâ÷óê è äð. 2006 – Ñàâ÷óê, Ñ. Î. Íïäéîöïóñ
òâéñòïâ XVIII âåêà â ñîñòàâå ìàöèíàëüííâ
éïðïóñâ ðóññéïâï ýçûêà: èç ïüòà ðääíòû / Ñ. Î. Ñàâ÷óê, Ä. Å. Å. Ñè÷èíàâà,
È. È. Åàðèïâ. – Ðääæèì äïñòïâ : http://fccl.ksu.ru/issue_spec/docs/Savchuk_Sichinava_Garipov.doc,
ñâïáïäíûé. – Càäë. ñ òèòöé. ñòðåíéöû.

Ñîëîâüåâ è äð. 2006 – Ñîëîâüåâ, Â. Ä. Èîðïóñ
ðóññêîâi ýçûêà XVIII âåêà: òåéóùåâ
ñïñòîýíå / Ä. Ä. Ñîëîâüåâ, Ð. Ä. Àöðÿíâ // Ñîâðåìåíûâ
éíöîðàöèíûâ òåññïèâè è íåñüâíîâ íåñëâæå: îò äðåâíèõ ðóéíèñâé è
ýæåèòííûâ òåññòàì: ìàøåðæäü íàæäóíàð. íàóð-í. Èíñô, Èæåâñê, 13-17 èþþü 2006 å. – Èæåâñê, 2006. – Ñ. 156-1

ÔÝÁ – Ôóíàìåòàëüíàÿ ýëåêòðííàÿ áèáëèîòåêà «Доññéàÿ
еèòåðàòòðà è ôïëüéèîð» [Ýëåêòðííûé ðåññóðñ]. – Ðåæèì àïñòóïà : <http://www.feb-web.ru/>,
ñâïáïäíûé. – Càäë. ñ òèòöé. ñòðàíéöû.

Ӧðîíñ – Ӧðîíñ [Ýéåèòðîíñúé ðåññóðñ]. – Ðåæèì àïñòóìà : <http://chronos.km.ru>. Ñåïàíñúé. – Çáåé. ï ðéöóé. ï ðóðåíéóñ.

ImVerden – ImVerden [Ýëâèòðííûé
ðâñòðíñ], – Ðâñòðíñ : <http://www.imverden.de>, ïâñáïâñé, – Càäë, ï òèòðóë, ïòðàíëöñ.

Savchuk 2007 – Savchuk, Svetlana.

Corpus-based Investigation of Language Change: the Case of RNC // Proceedings
of the Corpus Linguistics Conference CL2007 University of Birmingham, UK, 27-30
July 2007 / Matthew Davies, Paul Rayson, Susan Hunston, Pernilla Danielsson
(eds.). – Ðåæèì äîñòóïà : http://ucrel.lancs.ac.uk/publications/CL2007/final/181/181_Paper.pdf,
ñâîáîäíúé. – Çàääë. ñ òèòóë. ñòðàíéöû.

The corpus of 18th-century texts as a part
of the Russian National Corpus: problems and prospects

Svetlana O. Savchuk

Vinogradov Institute of the Russian Language of the
Russian Academy of Sciences, Moscow, Russia

The paper presents the results of a project
aimed at the creation of a sub-corpus of 18th-century Russian texts
within the RNC. The main problems concerned with text preparation and
morphological annotation and prospects for Corpus development are discussed.